

Αξιολόγηση Διήμερων Εκπαιδεύσεων Επαγγελματιών για Αξιοποίηση και Εφαρμογή του Εργαλείου Flag System

Με βάση τον περί Ατόμων με Νοητική Αναπηρία Νόμο, η Επιτροπή Προστασίας Ατόμων με Νοητική Αναπηρία (ΕΠΑΝΑ) έχει ως αρμοδιότητα, ανάμεσα σε άλλα, και τον καταρτισμό προγραμμάτων σε συνεργασία με αρμόδιες υπηρεσίες για την εφαρμογή και υλοποίηση των δικαιωμάτων των ατόμων με νοητική αναπηρία (ΑμεΝΑ). Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΠΑΝΑ σε συνεργασία με τον Κυπριακό Σύνδεσμο Οικογενειακού Προγραμματισμού (ΚΣΟΠ), πραγματοποίησαν εκπαιδευτικές συναντήσεις επαγγελματιών που εργάζονται σε δομές/συνδέσμους/κέντρα ημέρας ατόμων με νοητική αναπηρία στο εργαλείο «Flag System».

Στόχος της εκπαίδευσης είναι η αξιοποίηση και η εφαρμογή του Flag System από τους επαγγελματίες ή/και φροντιστές που εργάζονται με άτομα με νοητική αναπηρία ή/και ψυχοκοινωνικές αναπηρίες σε διαφορετικά πλαίσια όπως είναι τα σχολεία, οι δομές διημερεύουσας απασχόλησης ή 24ωρης φροντίδας ή/και οποιαδήποτε προγράμματα εφαρμόζουν Σύνδεσμοι και Οργανώσεις.

Λίγα λόγια για το Flag System

Το Flag System είναι ένα επιστημονικά τεκμηριωμένο εργαλείο αξιολόγησης για την αναγνώριση και διαχείριση αποδεκτών και μη αποδεκτών σεξουαλικών συμπεριφορών και εμπειριών. Στοχεύει στην υποστήριξη της υγιούς σεξουαλικής ανάπτυξης και της πρόληψης της σεξουαλικής κακοποίησης. Το εργαλείο αυτό μπορεί να εφαρμοστεί και για αξιολόγηση των σεξουαλικών συμπεριφορών των ΑμεΝΑ ή/και των ατόμων με άλλες ψυχοκοινωνικές αναπηρίες (σύνδρομα, αυτισμό κλπ).

Για την αξιολόγηση και εκτίμηση κάθε συμπεριφοράς χρησιμοποιούνται έξι κριτήρια. Ανάλογα με τα κριτήρια καθορίζεται αν η συμπεριφορά είναι αποδεκτή ή όχι και αποδίδεται ανάλογα μια σημαία. Σε κάθε σημαία αντιστοιχεί συγκεκριμένη εκπαιδευτική αντιμετώπιση. Το εργαλείο περιλαμβάνει επίσης ένα διάγραμμα ανάπτυξης στον οποίο παρατίθενται παραδείγματα σεξουαλικών δραστηριοτήτων και συμπεριφορών ανά ηλικιακή κατηγορία και είναι ιδιαίτερα χρήσιμο για την αξιολόγηση των κριτηρίων που καθορίζουν τις αποδεκτές και μη αποδεκτές συμπεριφορές.

Το εργαλείο βρίσκεται σε διαδικασία μετάφρασης στην ελληνική γλώσσα από τον ΚΣΟΠ και προς το παρόν είναι διαθέσιμο μόνο σε ηλεκτρονική μορφή, στον πιο κάτω ηλεκτρονικό σύνδεσμο: <https://drive.google.com/file/d/1Nu4Q25PYRksqKpx6FBszUbtoMQjnbG0n/view>.

Συμμετέχοντες

Στην κατάρτιση καλέστηκαν επαγγελματίες που εργάζονται σε δομές, συνδέσμους, κέντρα ημέρας, κατοικίες υποστηριζόμενης διαβίωσης, υπηρεσίες ατόμων με νοητική αναπηρία από όλες τις

επαρχίες. Δόθηκε προτεραιότητα στους επαγγελματίες που καταρτίστηκαν ήδη στο Πρόγραμμα «Κράτα με Ασφαλή- Keep me safe» κατά το έτος 2021, 2022 και 2023, χωρίς να αποκλειστεί και η συμμετοχή άλλων επαγγελματιών, μέχρι να καλυφθούν οι διαθέσιμες θέσεις.

Πραγματοποιήθηκαν δύο διήμερες εκπαιδεύσεις στο Πολυδύναμο Κέντρο Λευκάρων, ως εξής:

Ομάδα Α: Τετάρτη 29/05/2024 και Τετάρτη 05/06/2024

Ομάδα Β: Πέμπτη 30/05/2024 και Πέμπτη 06/06/2024

Η συμμετοχή των επαγγελματιών και τις δύο μέρες της εκπαίδευσης ήταν απαραίτητη για να δοθεί πιστοποιητικό παρακολούθησης και το υλικό για την εφαρμογή του εργαλείου.

Συμμετείχαν συνολικά 37 επαγγελματίες (18 στην Ομάδα Α και 21 στην Ομάδα Β), από δομές/υπηρεσίες από όλες τις πόλεις. Αρκετοί συμμετέχοντες προέρχονταν από διάφορα Κέντρα Ημέρας/δομές ΜΚΟ ενώ υπήρχαν και αρκετοί λειτουργοί των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας και εκπαιδευτικοί.

Την εκπαίδευση ανέλαβαν οι κες Μάρω Κακουρή (Κλινική Ψυχολόγος) και Αναστασία Σάββα (Ψυχολόγος) και ο κος Δημήτρης Παρπέρης (Συμβουλευτικός Ψυχολόγος), εκ μέρους του ΚΣΟΠ.

Περιεχόμενο Εκπαίδευσης

Αρχικά έγινε ενημέρωση από τους εκπαιδευτές για το νομικό πλαίσιο που ισχύει στην Κύπρο όσον αφορά τα σεξουαλικά δικαιώματα και την καταπολέμηση της σεξουαλικής κακοποίησης και εκμετάλλευσης παιδιών και νέων ατόμων.

Στη συνέχεια επεξηγήθηκαν αναλυτικά τα έξι κριτήρια/κοινωνικές αξίες που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση και εκτίμηση της κάθε συμπεριφοράς:

1. *αμοιβαία συναίνεση*: τα δύο μέρη συναινούν και συμφωνούν πλήρως και συνειδητά
2. *εκούσια συμμετοχή*: διαχωρισμός εκούσιας συμμετοχής και εξαναγκασμού/εκμετάλλευσης του ατόμου
3. *ισότητα*: τα άτομα έχουν ισότιμη ισχύ σε μια σχέση, να υπάρχει ισορροπία από άποψη ηλικίας, γνώσεων, νοημοσύνης, εμφάνισης, ισχύος, εμπειριών ζωής, ωριμότητας κλπ.
4. *καταλληλότητα εν όψη ανάπτυξης ή της ηλικίας*: σε αυτό το κριτήριο θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη πέρα από τη βιολογική ηλικία του ατόμου και η «διανοητική του ηλικία»
5. *καταλληλότητα εν όψει πλαισίου*: οι κανόνες διαφέρουν ανάλογα με το πλαίσιο, γι' αυτό θα πρέπει να αξιολογείται αν η συμπεριφορά εκδηλώνεται σε συνθήκες απόλυτης ιδιωτικότητας ή σε δημόσιο χώρο.
6. *Επίδραση*: είναι σημαντικό να μην προξενείτε σωματική, ψυχολογική, σεξουαλική ή κοινωνική βλάβη ή αρνητική επίδραση σε κανένα από τα εμπλεκόμενα μέρη. Κάποιοι παράγοντες που επιτείνουν την επίδραση είναι η ένταση και ο βαθμός οικειότητας, η συχνότητα της ανεπιθύμητης συμπεριφοράς, αν το θύμα αισθάνεται φόβο κλπ.

Τονίστηκε από τους εκπαιδευτές η σημασία της εξακρίβωσης και αξιολόγησης των πραγματικών περιστατικών από τους επαγγελματίες. Είναι σημαντικό να γίνει περιγραφή της συμπεριφοράς, παραμερίζοντας οποιεσδήποτε προσωπικές αξίες και εμπειρίες. Είναι σαφές ότι αν δεν

πληρούνται ένα από τα τρία πρώτα κριτήρια (συναίνεση, εκούσια συμμετοχή, ισότητα) πρόκειται για κατάσταση μη αποδεκτής συμπεριφοράς. Ανάλογα με τα κριτήρια καθορίζεται αν η συμπεριφορά είναι αποδεκτή και αποδίδεται ανάλογα μια σημαία:

1. *Πράσινη σημαία*: Όταν όλα κριτήρια πληρούνται γίνεται λόγος για υγιή σεξουαλική συμπεριφορά.
2. *Κίτρινη σημαία*: Αν δεν πληρούνται όλα τα κριτήρια η συμπεριφορά θεωρείται μετρίως παραβατική
3. *Κόκκινη σημαία*: Αν είναι σοβαρά παραβατική η συμπεριφορά
4. *Μαύρη σημαία*: Δίνεται στην περίπτωση που η συμπεριφορά είναι πολύ σοβαρά παραβατική.

Όταν μια κατάσταση χρήζει ιδιαίτερης προσοχής κατά την αξιολόγηση και την αντιμετώπισή της, όταν για παράδειγμα τα παιδιά που εμπλέκονται είναι ευάλωτα τότε εκτός από τη σημαία σημειώνεται και «!».

Σε κάθε σημαία αντιστοιχεί συγκεκριμένη εκπαιδευτική αντιμετώπιση. Το εργαλείο του flag system παρέχει κατευθυντήριες οδηγίες τόσο για την βραχυπρόθεσμη εκπαιδευτική προσέγγιση που μπορεί να υιοθετήσει ο επαγγελματίας όσο και μακροπρόθεσμες εκπαιδευτικές στρατηγικές, ανάλογα με τη σημαία που έχει αποδώσει στην κάθε συμπεριφορά.

Κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης, δόθηκαν πολλά παραδείγματα (case studies) τα οποία αναλύθηκαν διεξοδικά, με βάση τη μεθοδολογία που προτείνει το flag system και δόθηκε η ευκαιρία για συζήτηση και επίλυση ερωτημάτων που προέκυψαν.

Στο Παράρτημα 1 επισυνάπτεται το πρόγραμμα της διήμερης κατάρτισης.

Αξιολόγηση από συμμετέχοντες

Στο τέλος της κατάρτισης δόθηκε ερωτηματολόγιο το οποίο ετοιμάστηκε από την ΕΠΑΝΑ σε συνεργασία με τους εκπαιδευτές, έτσι ώστε να αξιολογηθεί τόσο το περιεχόμενο της εκπαίδευσης αλλά και να δοθούν εισηγήσεις ή κατευθυντήριες γραμμές για επόμενες ενέργειες που μπορεί να θεωρούν χρήσιμες οι επαγγελματίες.

Όπως φαίνεται από τις απαντήσεις των συμμετεχόντων, οι περισσότεροι ανέφεραν ότι ήταν πολύ ικανοποιημένοι από τη διάρκεια των εκπαιδευτικών συναντήσεων, από τους εκπαιδευτές και το περιεχόμενο των εκπαιδευτικών συναντήσεων. Φαίνεται επίσης ότι η εκπαίδευση επηρέασε αρκετά τις γνώσεις τους και τη στάση τους για τα δικαιώματα των ΑμεΝΑ σε θέματα σεξουαλικότητας. Οι μισοί περίπου από τους συμμετέχοντες πιστεύουν ότι είναι εφικτό να αξιοποιηθεί το εργαλείο στη δομή που εργάζονται.

Κάποιες από τις κυριότερες προκλήσεις που αναφέρον οι επαγγελματίες για την εφαρμογή του εργαλείου στη δομή τους είναι η απουσία πολιτικής, το επίπεδο νοητικής αναπηρίας των ενοίκων και οι ενδεχόμενες αντιδράσεις των γονιών από την εφαρμογή ενός προγράμματος που σχετίζεται με θέματα σεξουαλικής συμπεριφοράς. Σχεδόν όλοι οι επαγγελματίες ανέφεραν πως νοιώθουν αρκετά ενδυναμωμένοι μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος και ότι είναι έτοιμοι να εφαρμόσουν το εργαλείο στη δομή που εργάζονται. Επίσης, στο ερώτημα για το ποιες άλλες γνώσεις/εργαλεία θα διευκολύνουν στην εφαρμογή του προγράμματος, αρκετοί επαγγελματίες

ανέφεραν ότι το ότι είχαν παρακολουθήσει ήδη το keep me safe βοήθησε στο να έχουν κάποιες βασικές γνώσεις γύρω από τη σεξουαλική συμπεριφορά των ΑμεΝΑ.

Στο Παράρτημα 2 φαίνονται αναλυτικά οι απαντήσεις που έδωσαν οι επαγγελματίες στο ερωτηματολόγιο, μετά την ολοκλήρωση της κατάρτισης.

Συμπεράσματα – εισηγήσεις

Πιο κάτω συνοψίζονται τα συμπεράσματα και οι εισηγήσεις που προέκυψαν από τις συζητήσεις με τους επαγγελματίες που παρακολουθήσαν το πρόγραμμα αλλά και τους εκπαιδευτές:

Ένα κενό που εντοπίζεται από τους επαγγελματίες είναι η απουσία πολιτικής στις δομές που εργάζονται που να αφορά τόσο την πολιτική της πρόληψης αλλά και αντιμετώπισης διάφορων αποδεκτών ή μη αποδεκτών συμπεριφορών και κυρίως κακοποιητικών συμπεριφορών ή και εκμετάλλευσης. Όπως ανέφεραν και οι εκπαιδευτές, η χρήση του εργαλείου αυτού θα βοηθήσει τους φορείς να αναπτύξουν και να εφαρμόσουν πολιτικές σε σχέση με την προαγωγή της σεξουαλικής υγείας των ατόμων και την πρόληψη της παραβατικής σεξουαλικής συμπεριφοράς.

Επίσης, αυτό που τόνισαν οι επαγγελματίες είναι ότι η δυνατότητα που τους δίνει η ΕΠΑΝΑ να συμμετέχουν σε προγράμματα κατάρτισης είναι πολύ σημαντική καθώς μέσα από τα προγράμματα αυτά τους παρέχονται χρήσιμα εφόδια για την επαγγελματική τους εξέλιξη και την παροχή πιο ολοκληρωμένων υπηρεσιών στα ΑμεΝΑ που εξυπηρετούν. Η επαφή με επαγγελματίες από άλλες δομές και υπηρεσίες που εξυπηρετούν ΑμεΝΑ και η ανταλλαγή απόψεων και εμπειριών είναι επίσης πολύ χρήσιμη.

Τέλος, όσοι επαγγελματίες είχαν ήδη παρακολουθήσει τις καταρτίσεις που πραγματοποίησε η ΕΠΑΝΑ σε συνεργασία με τον ΚΣΟΠ, στο πρόγραμμα Keep Me Safe, ανέφεραν ότι ήταν βοηθητική η γνώση που είχαν ήδη αποκτήσει.

Η ΕΠΑΝΑ προτίθεται να συνεχίσει τις καταρτίσεις επαγγελματιών τόσο στο Keep Me Safe όσο και στο Flag System, τα οποία θεωρούνται ιδιαίτερα χρήσιμα για την υγιή σεξουαλική ανάπτυξη των ΑμεΝΑ. Θα πραγματοποιούνται επίσης σε τακτική βάση συναντήσεις ανατροφοδότησης με τους επαγγελματίες που ήδη εκπαιδεύτηκαν στα πιο πάνω προγράμματα, έτσι ώστε να επιλύονται απορίες και να συζητούνται δυσκολίες ή διλήμματα που προκύπτουν από την πρακτική εφαρμογή τους.

Μαρία Γεωργίου
Λειτουργός ΕΠΑΝΑ

Πρόγραμμα εκπαίδευσης στην εφαρμογή του FLAG SYSTEM

1η μέρα – 29 Μαΐου 2024 (ομάδα Α) και 30 Μαΐου 2024 (ομάδα Β)

8:00 – 8:30	Εγγραφές
8:30 – 10:15	Εισαγωγή – Γνωριμία και προσδοκίες Συνοπτική παρουσίαση Flag System Άσκηση: «Η δική μας αξιολόγηση»
10:15 – 10:30	Διάλειμμα
10:30 – 12:00	Κριτήρια αξιολόγησης σεξουαλικών συμπεριφορών Διάγραμμα ανάπτυξης Εφαρμογή κριτηρίων σε εικονογραφημένες καταστάσεις
12:00 – 12:15	Διάλειμμα
12:15 – 13:45	Απόδοση σημαιών (Παρουσίαση και Εφαρμογή)
13:45 – 14:00	Κλείσιμο – Ανατροφοδότηση
14:00 – 14:30	Γεύμα

2η μέρα – 5 Ιουνίου 2024 (Ομάδα Α) και 6 Ιουνίου 2024 (Ομάδα Β)

8:30 – 10:15	Επανάληψη θεματικών της 1ης μέρας Ειδικές καταστάσεις και προκλήσεις στην απόδοση σημαιών
10:15 – 10:30	Διάλειμμα
10:30 – 12:00	Οδηγός ανταπόκρισης (Παρουσίαση και Εφαρμογή)
12:00 – 12:15	Διάλειμμα
12:15 – 13:45	Δικές μας καταστάσεις Πως εφαρμόζουμε στη δομή μας
13:45 - 14:00	Κλείσιμο – Ανατροφοδότηση
14:00 – 14:30	Γεύμα

Απαντήσεις στο ερωτηματολόγιο που δόθηκε στους επαγγελματίες που συμμετείχαν στον εκπαιδευτικό πρόγραμμα Flag System

	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ
Δηλώστε αν κρίνετε ικανοποιητική τη διάρκεια των εκπαιδευτικών συναντήσεων	0	2	13	22
Δηλώστε κατά πόσο σας ικανοποίησαν οι εκπαιδευτές	0	0	3	34
Δηλώστε κατά πόσο σας ικανοποίησε το περιεχόμενο των εκπαιδευτικών συναντήσεων	0	0	11	26
Πόσο επηρέασε τις γνώσεις σας η παρακολούθηση των εκπαιδευτικών συναντήσεων.	0	0	13	24
Πόσο σας επηρέασε σχετικά με τη στάση σας για τα δικαιώματα των ΑμεΝΑ σε θέματα σεξουαλικότητας;	0	1	17	17
Πόσο πιθανο πιστεύεται ότι είναι εφικτο να αξιοποιηθεί το πρόγραμμα στη δομή που εργάζεστε;	1	6	16	14

Ποιες είναι οι κυριότερες προκλήσεις για την εφαρμογή του προγράμματος στη δομή που εργάζεστε;

1. Ανάλογα με το προσωπικό, την διεύθυνση και διοικητικό συμβούλιο που θα υπάρχει θετική ανταπόκριση και ενδιαφέρον να γίνονται νέες εφαρμογές γνώσεων και εκπαιδεύσεων, θεωρώ μπορεί να γίνει με θετικό τρόπο και σωστή συνεργασία και θέματα οργανώσεων και θέλησης στο να επιτύχουν, αλλά και σε θέληση να θέλουν να εξελίσετε ο χώρος.
2. Η ικανότητα των ενοίκων να αναπτύξουν την διαφορετικότητα τους σχετικά με την αναπηρία τους και την νοητική τους δυνατότητα.
3. Να υπάρχει απ' όλους τους εργαζόμενους η ίδια πολιτική και πως θα παρεμβαίνουμε κάθε φορά σε μια περίπτωση.
4. Πιστεύουμε στην παρέμβαση λόγω του νοητικού επιπέδου των ατόμων.
5. Οι γονείς, οι οποίοι ίσως να επιθυμούν να παρέμβουν στην εφαρμογή του οδηγού παρέμβασης του Flag System (πχ. στην ενημέρωση γύρω από ζητήματα σεξουαλικότητάς, παρέμβασης).
6. Ακόμα δεν έχουμε αρκετές προκλήσεις λόγω ηλικίας των παιδιών αλλά θα βοηθούσε στο μέλλον μεγαλώνοντας τα παιδιά να εφαρμόσουμε το πρόγραμμα αν χρειαστεί.
7. Οι διαφορετικές ειδικότητες ατόμων που εργάζονται στον οργανισμό.
8. Το νοητικό επίπεδο και τα κινητικά/αισθητηριακά προβλήματα που έχουν οι ένοικοι. Αλλά εξαιρετικά χρήσιμο εργαλείο εκτός δομής μου.

9. Ηλικία, αντίληψη, συμπεριφορά.
10. Ναι. Με βάση τα εργαλεία (σημαίες) θα μπορούμε να κατατάξουμε τις συμπεριφορές των παιδιών.
11. Η αντικειμενικότητα στην αξιολόγηση των περιπτώσεων.
12. Απουσία πολιτικής – “κοινή γλώσσα” με τους υπόλοιπους επαγγελματίες.
13. Ανάλογα με το νοητικό επίπεδο και την αντίληψη των ενοίκων της κάθε δομής.
14. Η εφαρμογή τους Keep Me Safe – Flag System μαζί μπροστά από περιπτώσεις δύσκολες θα μας βοηθήσουν στο πως να διαχειριζόμαστε κάποιες καταστάσεις.
15. Η κυριότερη πρόκληση είναι η αντιμετώπιση τυχόν σεξουαλικής παρενόχλησης μεταξύ ενός παιδιού απέναντι σε άλλο.
16. Η ελλιπής κατανόηση των γονιών ως προς τα δικαιώματα των παιδιών τους και η αντιμετώπιση τους όσον αφορά την σεξουαλική τους διαπαιδαγώγηση.
17. Σχετικά εύκολο να εφαρμοστεί, δεν εντοπίστηκαν ιδιαίτερες προκλήσεις.
18. Προϋποθέτει πολιτική της δομής που να σέβεται τα δικαιώματα των ΑμεΝΑ. Αν υπάρχει επαρκές προσωπικό για να παρατηρεί τις περιπτώσεις, να υπάρχει η σημασία που αναλογεί τότε θα είναι εφικτή. Όταν υπάρχει πίεση, τότε οι κινήσεις του εκπαιδευτή θα είναι σπασμωδικές, πρόχειρες κλπ. Χρειάζεται να αναπτυχθεί μια σχέση εμπιστοσύνης εκπαιδευτή – μαθητή.
19. Στο δημοτικό σχολείο όπου εργάζομαι να δείξω την αναγκαιότητα του προγράμματος στην Ειδική Μονάδα.
20. Νέα γνώση για εφαρμογή/προσαρμογή του προγράμματος σε αυτισμό.
21. Η κατανόηση των εξυπηρετούμενων μου στις συμβουλές/οδηγίες που μπορεί να χρειαστεί να δώσουμε.
22. Οι εκρήξεις και άλλες συμπεριφορές των μαθητών και η σωστή αντιμετώπιση τους.
23. Οι διάφορες συμπεριφορές των μαθητών μας με γνώμονα μας τη σωστή ερμηνεία των συμπεριφορών.
24. Η επεξήγηση και ερμηνεία διαφόρων συμπεριφορών των μαθητών μας.
25. Να προσπαθήσω με τεκμηριωμένα επιχειρήματα να αποδείξω στους συναδέλφους στο δημοτικό σχολείο ότι κάποια πράγματα δεν αποτελούν ταμπού .
26. Η δομή σχετίζεται με παιδιά προσχολικής ηλικίας.
27. Δεν υπάρχουν προκλήσεις στην δομή που εργάζομαι γιατί είναι βαριάς νοητικής και κινητικής αναπηρίας.
28. Θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί έμμεσα στα πλαίσια εκπαίδευσης γονιών ή επαγγελματιών (π.χ. εκπαιδευτικών λειτουργών) με τους οποίους συνεργαζόμαστε ή εξυπηρετούμε.
29. Η σωστή εφαρμογή του εργαλείου.

Νιώθετε ενδυναμωμένος/η για την εφαρμογή του προγράμματος; Εάν ναι , πως νομίζετε ότι μπορείτε να συμβάλετε στην εφαρμογή του;

1. Νιώθω αρκετά γεμάτη με το πρόγραμμα αυτό. Θα μπορέσω να εφαρμόσω κάποια στοιχεία που μπορώ ανάλογα με περιορισμούς.
2. Νιώθω αρκετά ενδυναμωμένος. Με την προσθήκη των γνώσεων που αποκόμισα από τους υπόλοιπους συναδέλφους.

3. Ναι, νιώθω πιο ενδυναμωμένη για να παρέμβω με πιο σωστό τρόπο και με διαφορετική προσέγγιση μετά το πρόγραμμα σε κάθε περιστατικό.
4. Αρκετά, ξεκινώντας από την αξιολόγηση βάση των κριτηρίων που αναφέρθηκαν.
5. Ναι, χρειάζεται να το μελετήσω ξανά.
6. Ναι, νιώθω ενδυναμωμένος σε βαθμό τον οποίο μπορεί να γίνει μια βασική εκπαίδευση και εφαρμογή του στο χώρο εργασίας.
7. Νιώθω ενδυναμωμένος για την εφαρμογή του προγράμματος και θα μπορούσα να συμβάλω βοηθώντας τους συναδέλφους και τα παιδιά σε πράγματα που σίγουρα δεν γνωρίζουν.
8. Νιώθω αρκετά ενδυναμωμένος για την εφαρμογή του προγράμματος. Να συμμετέχω σε σεμινάρια τα οποία γίνονται.
9. Ναι πολύ. Με συναντήσεις για θεωρία αρχικά και στη συνέχεια εφαρμογή.
10. Ναι, χρησιμοποιώντας το σύστημα εντοπισμού και ανταπόκρισης σημαιών.
11. Ναι, με την εφαρμογή του πιστεύω ότι θα τεθούν όρια και να εκπαιδεύουν γονείς για το αποδεκτό & μη.
12. Αρκετά. Ενημέρωση συναδέλφων και συζήτηση με προϊστάμενους για εφαρμογή πολιτικών.
13. Νιώθω αρκετά ενδυναμωμένος. Εκπαιδεύοντας και εξηγώντας κάποια βασικά εργαλεία για την εφαρμογή σε συναδέλφους.
14. Θεωρώ πως έχω πλέον στα χέρια μου υλικό και δύναμη να το εφαρμόζω όπου είναι αναγκαίο. Θα λειτουργώ με βοηθητικό εγχειρίδιο και όχι απλά με γνώσεις και εμπειρία.
15. Το πρόγραμμα με εμπλούτισε με αρκετές πληροφορίες. Με την εφαρμογή θα γίνονται πιο σωστές κατατάξεις των διαφόρων καταστάσεων που θα προκύπτουν στον χώρο μας.
16. Αρκετά ενδυναμωμένος.
17. Σε μεγάλο βαθμό. Ενημέρωση συναδέλφων και γονέων.
18. Ναι, μεταφέροντας την γνώση που απόκτησα, μοιράζοντας/εξηγώντας το συγκεκριμένο εργαλείο.
19. Πόλυ. Είναι ένα πολύ χρήσιμο και εύχρηστο εργαλείο που μπορεί να χρησιμοποιηθεί με άτομα με αναπηρίες για εκπαίδευση, πρόληψη, παρέμβαση και ψυχοεκπαίδευση.
20. Ναι! Είμαι σε θέση να αναγνωρίζω με πιο αντικειμενικά κριτήρια συμπεριφορές και να μην αδικώ μαθητές όταν εκφράζουν τα θέλω τους, απ' την άλλη όμως να προστατεύω αυτούς που καταπατώνται τα δικαιώματά τους.(κακοποιώντας τους).
21. Ακόμη ένα εργαλείο στη φαρέτρα μου.
22. Εννοείται. Νιώθω πως πλέον μπορώ να προσδιορίσω, να ερμηνεύσω και να κατανοήσω πολύ πιο εύκολα διάφορες καταστάσεις και να ξέρω πώς να τις αντιμετωπίσω.
23. Ναι. Ενημερώνοντας τους συναδέλφους ώστε να μπορέσουμε μαζί να εφαρμόσουμε το πρόγραμμα.
24. Ναι. Σίγουρα νιώθω πιο ενημερωμένη και ενδυναμωμένη στο να αξιολογήσω και να ανταποκριθώ σε συγκεκριμένες καταστάσεις.
25. Ναι πολύ, νιώθω πιο έτοιμη να χειριστώ και να αξιολογήσω αντικειμενικά συμπεριφορές στο εργασιακό μου περιβάλλον.
26. Ναι νιώθω ενδυναμωμένη. Μπορούν να μπουν όρια με περισσότερη αποτελεσματικότητα και πιο σωστή διαπαιδαγώγηση.
27. Ναι αρκετά. Ωστόσο η σωστή εφαρμογή χρειάζεται εποπτεία ή εφαρμογή από όλους τους εργαζομένους σε ένα χώρο (δομή).

28. Φυσικά και νοιώθω ενδυναμωμένη αφού είχα και κάποιες γνώσεις από πριν. Με την συνεχή γνώση.

Ποιες άλλες γνώσεις ή εργαλεία πιστεύετε ότι θα σας διευκολύνουν στην εφαρμογή του προγράμματος;

1. Η κατάρτιση στο keep me safe.
2. Να παρακολουθώ όσο πιο πολλά σεμινάρια που αφορούν το θέμα περί σεξουαλικότητας και συμπεριφοράς για να εξελιχθώ σαν επαγγελματίας και σαν άνθρωπος στην ζωή μου.
3. Η συνέχεια των προγραμμάτων – οτιδήποτε άλλο συνδέεται.
4. Σε θέματα επιθετικής συμπεριφοράς.
5. Νομοθεσίες και καλές πρακτικές στην Ευρώπη και στην Κύπρο που σχετίζονται με σεξουαλική διαπαιδαγώγηση.
6. Ένα σημείο επαφής που μπορούμε να αποταθούμε αν υπάρχουν απορίες στην εφαρμογή του.
7. Πιστεύω ότι με το Flag System νοιώθω επαρκής για την εφαρμογή του προγράμματος.
8. Συνεχή ενημέρωση και εξέλιξη των γνώσεων και εργαλείων των οποίων έχουμε διδαχθεί.
9. Ίσως γνώσεις σχετικά με την διαδικασία παραπομπής (σε ποια υπηρεσία για κάθε περιστατικό, πόσο σύντομα κλπ.)
10. Εκμάθηση του τρόπου που θέτουμε τις ερωτήσεις. Βιωματική προσέγγιση.
11. Το Keep me Safe σε συνδυασμό με το Flag System πιστεύω είναι ένα ολοκληρωμένο πακέτο που μου έδωσε τα απαραίτητα εφόδια – Συνδυαστική χρήση των δύο προγραμμάτων.
12. Εγχειρίδιο και εικόνες παραδείγματα, εποπτικό υλικό σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή.
13. Περισσότερος χρόνος εξάσκησης και συζήτησης.
14. Αγωγή υγείας, προγράμματα σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης.
15. Δια βίου μάθηση στο συγκεκριμένο εργαλείο.

Άλλα σχόλια/παρατηρήσεις:

1. Φεύγω γεμάτος και ευχαριστημένος προσμένοντας για την συνέχεια. Ευχαριστώ.
2. Θα ήθελα να παρακολουθήσω το keep me safe.
3. Αναμένουμε και άλλα σεμινάρια σχετικά με τα πιο πάνω.
4. Ευχαριστούμε πολύ!
5. Ενδιαφέρομαι για το επόμενο σεμινάριο. Γενικότερα για εκπαιδεύσεις.
6. Να γίνουν παρόμοια σεμινάρια για θέματα οικογενειακού προγραμματισμού και ατόμων τόσο με νοητική όσο και κινητική αναπηρία.
7. Εξαιρετικά χρήσιμο εργαλείο. Αναμένουμε το επόμενο σεμινάριο.
8. Λόγω του ότι τα παιδιά στην Δομή που εργαζόμαστε είναι ανήλικα προτείνουμε και σεμινάριο με θέμα επιθετικότητας , προβληματικές συμπεριφορές.
9. Ευχαριστώ για την ευκαιρία. Είστε πολύ καλή ομάδα.
10. Περισσότερος χρόνος για συζήτηση (ανάλυση περιστατικών)
11. Θέλουμε συνέχεια !
12. Να συνεχίσει η επιμόρφωση περί του θέματος.
13. Συμμετοχή των γονέων στο πρόγραμμα ενημέρωσης Keep me Safe.

14. Πολύ ευχάριστη η παρακολούθηση και πολύ εποικοδομητικό workshop. Ωραία η παρουσίαση, οι ασκήσεις, το βιωματικό κομμάτι και η συμβολή των εκπαιδευτών.
15. Θα ήταν ωραίο να μπαίναμε σε ρόλους και να μιμούμασταν κάποιες συμπεριφορές, να διεξαγόταν διάλογος αντιμετώπισης της κατάστασης. Να μπορούμε σε πράξη και να διορθώνουν οι εκπαιδευτές.
16. Τουλάχιστο άλλη μια αξιολογητική συνάντηση για ανατροφοδότηση σε έξι μήνες.
17. Υπάρχει ανάγκη γενικής εφαρμογής τέτοιων προγραμμάτων (σε επίπεδο πολιτικής) ώστε να εφαρμόζεται από όλες τις δομές που ασχολούνται με ΑμεΝΑ.

Σημείωση: κάποιες απαντήσεις ήταν κοινές και καταγράφηκαν μόνο μια φορά.